

Program seminářů z českých a československých právních dějin podzim 2009

vedoucí seminářů: **JUDr. Pavel Salák jr.**

kontakt: 10908@mail.muni.cz

konzultační hodiny: středa 16,40-18,10 – vhodné předem dohodnout

I. Úvodní seminář

obsah předmětu, organizace, literatura

podmínky zápočtu: jedna neomluvená neúčast, aktivní účast na seminářích, závěrečná písemka

literatura: doplňková musí být na seminářích vždy, alespoň jeden kus na dvojici; doporučená slouží pouze jako přehled pro studenty s případným hlubším zájmem o dané téma

II. Právo ve středověku

Témata:

1. Stavby, pojem, vývoj, odlišnosti
2. Prameny práva, Desky zemské
3. Panovník

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit

III. Městské a soukromé právo

Témata:

1. Městské právo, rodiny městských práv
2. Brněnské městské právo
3. „Soukromé právo“ ve středověku
4. Poddansko vrchnostenské vztahy

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit

IV. Trestní právo středověku

Témata:

1. Procesní právo ve středověku, soudy
2. Trestní právo, tresty, trestání, smolné knihy

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit

Doporučená literatura:

V. Veřejné právo 18. stol.- 20. stol.

Témata:

1. Osvícenský absolutismus
2. Organizace veřejné správy
3. Ústavní vývoj
4. Trestní právo v 19. stol.

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit

VI. Vznik ČSR

Témata:

1. Vznik státu, právní aspekty vytvoření samostatného státu
2. Státní hranice a proces jejich utváření
3. Jazykový zákon a národnostní problematika

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit

VII. Soukromé právo 1848-1989

Témata:

1. Recepční norma a unifikace
2. Rodinné právo a manželská novela
3. Vlastnické a dědické právo
4. Pozemkové reformy a ochrana vlastnického práva do r. 1950

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit, materiály v dokumentovém skladu

Doporučená literatura:

- 1) *Manželské právo v Uhrách. 1910 – u Dr. Veselé v knihovně.* ; Malý, K.: *České právo v minulosti. Praha 1995.* ; Schelle, K. ed.: *Civilní kodexy.* ; *Zrod novodobého občanského práva. Katalog výstavy, Brno 2003.*
- 2) *Pekař, Jos.: Omyly a nebezpečí pozemkové reformy. Praha 1923. MZK 3-0067.744* ; *Kol.: Pozemkové právo. Brno PrF MU. Otáhal, ?.: Zápas o pozemkovou reformu v ČSR. Praha 1953.* ; *Frolec, I.: Československá pozemková reforma 1919-1935 a její mezinárodní souvislosti. Uherské Hradiště – Slovákcké muzeum 1994.* ; *Nováček, Fr.: Nová pozemková reforma. Praha 1948.* ; *Krejčí D.: Poválečná pozemková reforma v Německu a u nás. Praha 1924.*

VIII. Totalitní režimy I. Nacismus – 1938-1945

Témata:

1. Druhá republika a státoprávní změny v letech 1938-1948
2. Právní postavení obyvatel Protektorátu a vliv německých předpisů

3. Slovenský štát

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit, pracovní sešit z obecných dějin

Doporučená literatura:

2) *Hubenák, Lad.: Řešení židovské otázky na Slovensku, 1939-1945, 1., 2., 3. díl, Bratislava 1994. MZK 2-1004.633,1-3 ; Lhotka – diplomka na Židy, knihovna PrF MU. ; Fajdl, J.: Protektorát Čechy a Morava 1939-1945 Diatext 1993. ; Nečas, C.: Holocaust českých Romů. Prostor 1999. ; Krejčová, H. a kol.: Židé v protektorátu. Dokumenty, Maxdorf 1997.*

IX. 1945-1948

Témata:

1. Zahraniční odboj, teorie kontinuity
2. Dekrety prezidenta republiky
3. Mimořádné lidové soudy a odsun
4. Poválečný vývoj

Doplňková literatura:

učebnice, pracovní sešit, http://www.europarl.eu.int/studies/default_cs.htm - Zpráva prof. Froweina a spol. pro Evropský parlament ohledně Benešových dekretů

Doporučená literatura:

1) *Borák, M.: Spravedlnost podle dekretu. Šenov u Ostravy 1998. ; Jiřík, V.: Nedaleko od Norimberka. Cheb 2000. ; Justin, P.: Mimořádný lidový soud v Písku 1945-48. Jihočeský sborník historický 71/2002, s. 98-121.*
2) *Mandler, E.: Benešovy dekrety – proč vznikaly a co jsou. Libri Praha 2002 – dosti kontroverzní. ; Hahnová, E., Sudetoněmecký problém: obtížné loučení s minulostí. Praha 1996, 1999. ; Hahnová, E., Sudetoněmecká vzpomínání a zapominání. Praha 2002.*
3) *Kaplan, K.: K politickým procesům v Československu 1948-1954. Praha 1994. ; Vaš, K.: Moje perzekuce. Praha 2001. Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice – Horáková a spol. Ministerstvo spravedlnosti, Praha 1950 – obdobně i proti Slánskému ; Šimečka, M.: Obnovení pořádku (Obnovenie poriadku). 1984, 1989, 1990 - MZK*

X. Totalitní režimy II. - Komunismus – právo v období 1948-1989

Témata:

1. Nástup komunismu
2. Politické procesy
3. Právníká dvouletka
4. Normalizace

XI. Závěrečný seminář

udílení zápočtů, řešení restů

Literatura

Základní:

Vojáček, L., Schelle, K., Knoll, V., České právní dějiny. Aleš Čeněk, Plzeň, 2008, 2009
Karel Malý a kol., *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Linde, Praha 1997, 1999, 2003.

Schelle, K. a kol.: *České a československé právní dějiny*. Pracovní sešit. Brno 2005

Schelle, K. a kol.: *Praktikum z českých právních dějin*. Aleš Čeněk, Jesenice u Prahy, 2006, 2007.

Dokumenty (k sehnání v knihovně, popř. ve studovně):

Václav Vaněček a kol., *Prameny k dějinám SaP v Československu*. Praha, 1974.

Marta Kadlecová - Karel Schelle - Pavel Mates - Eduard Vlček a kol.,

Dokumenty nebo Vybrané dokumenty z dějin SaP od 9. stol. do r. 1946.
(Skripta s těmito názvy se nachází ve studovně v několika různých exemplářích a lze je používat v zimním i letním semestru.)

Kol., *Dokumenty SaP států západní Evropy a USA*. Brno MU, 1993 a novější.

Zdeněk Veselý, *Dějiny českého státu v dokumentech*, Epoch, Praha 2003.

Rozšířená:

M. Kadlecová - K. Schelle - E. Vlček, *Několik kapitol z právních dějin*, Masarykova univerzita, Brno 1994, 2003.

Kol. aut., *Právní dějiny*. 1., 2., 3., díl. Doplněk, Brno 1998, 1999.

V. Vaněček, *Dějiny státu a práva v Československu*. Academia, Praha, 1975. (*jen exkurz o rodinném nedělu a některé středověké právní instituty*)

Karel Malý, *České právo v minulosti*, Praha 1995

Hans Hattenhauer, *Evropské dějiny práva*. Praha 1998.

Karolina Adamová: *Dějiny veřejného práva ve střední Evropě*, C.H.Beck, Praha 2000

Slovníky (k sehnání prezenčně ve studovně):

Ottův slovník naučný

Slovník veřejného práva československého

Právnícký slovník

Slovník českých dějin (Vykoupil), etc.

V. Růžička - B. Roučka, *Pracovní heslář českého právně-historického slovníku*, Praha 1975.

Středověká právní terminologie, dostupný pouze ve studovně)

Dějiny dějepisectví a právní vědy:

František Kutnar - Jaroslav Marek, *Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví*. Od počátků národní kultury až do sklonku třicátých let. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1997.

Petra Skřejpková - Ladislav Soukup (edd.): *Antologie české právní vědy (2. polovina 19. století až 30. léta století 20.)*. Univerzita Karlova, Praha 1993.

Kol. aut.: *Dějiny právního stavu a právníků profesí*. PF UK, Praha 1997, 1999.

Georg G. Iggers, *Dějepisectví ve 20. století*. Od vědecké objektivy k postmoderní výzvě. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2002.

D. Třeštík, *Myslití dějiny*, Praha - Litomyšl 1999.

Další zajímavé tituly:

- Jaromír Kincl – Michal Skřejpek - Valentin Urfus, *Římské právo*. C.H.Beck, Praha 1995, 1997.
- Milan Bartošek, *Encyklopedie římského práva*. 2. přep. vyd., Academia, Praha 1994.
- František Čáda, *Povšechné právní dějiny československé*. Od dob nejstarších do doby husitské. Brno 1947.
- Petr Čornej a kol., *Dějiny země Koruny české*. I.-II. díl. Paseka, Praha 1993.
- Jacques le Goff: *Kultura středověké Evropy*. Odeon, Praha 1991.
- Jacques le Goff a kol.: *Encyklopedie středověku*. Vyšehrad, Praha 2002.
- Aron J. Gurevič: *Kategorie středověké kultury*. Mladá fronta, Praha 1978.
- Josef Janáček, *České dějiny*. Doba předbělohorská 1526-1547. I.-II. díl. Praha 1968-1984.
- Jan Janák - Zdeňka Hledíková, *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*. SPN, Praha 1989.
- Dalibor Janiš - Karel Malý – Jaroslav Pánek (edd.), *Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500-1619)*, Praha 2001.
- Jan Kapras, *Právní dějiny země Koruny české*. I.-III. díl. Praha 1913-1937.
- Tomáš Knoz (ed.), *Morava v době renesance a reformace*, Moravské zemské muzeum, Brno 2001.
- Týž, *Morava v době baroka*, Moravské zemské muzeum, Brno 2004.
- Josef Macek, *Jagellonský věk v českých zemích (1471-1526)*. 1. Hospodářská základna a královská moc. 2. Šlechta. 3. Města. 4. Venkovský lid. Národnostní otázka. Praha 1992-1999.
- Valentin Urfus, *Historické základy novodobého práva soukromého*, C.H.Beck, Praha 1994.
- Josef Válka, *Dějiny Moravy I. Středověká Morava*. Brno 1991.
- Týž, *Dějiny Moravy II. Morava renesance, reformace a baroka*. Brno 1996.
- Velké dějiny země Koruny české*, Paseka, Praha. (řada dílů, různí autoři).
- Karel Kadlec: *Rodinný nedíl čili záduhu v právu slovanském*, Praha 1898.
- Marta Kadlecová: *Proces v zemských zřízeních v 16. stol. a na počátku 17. stol.*, in: Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního vývoje v českých zemích (1500-1619), Praha 2001
- Jiří Klabouch: *Staré české soudnictví, jak se dříve soudívalo*, Praha 1967.
- Viktor Knapp, *Velké právní systémy*. C.H.Beck, Praha 1999.
- Karel Malý: *Trestní právo v Čechách v 15. – 16. století*, Praha 1979.
- Karol Rebro: *Latinské právní výrazy a výroky*, Bratislava, 1984
- Martin Rheinheimer: *Chudáci, žebráci a vaganti, lidé na okraji společnosti 1450 – 1850*, Vyšehrad, Praha 2003.
- Pavel Spunar a kol.: *Kultura středověku*, Academia, Praha 1995.
- Valentin Urfus: *Pragmatická sankce: rodný list podunajské monarchie*, Praha 2002.
- Valentin Urfus: *Regály a iura regalia, nástin jednoho pojmu*, in: AUBI Sborník prací učitelů právnické fakulty, XII, 1983.
- Dušan Třeštík: *Vznik Velké Moravy: Moravané, Čechové a střední Evropa v letech 791-871*. Lidové noviny, Praha 2001.
- Zikmund Winter: *Zlatá doba měst českých*, Praha 1991. (existuje i starší vydání)